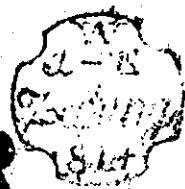

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken, Április 8-ik napján, 1814-dik esztendőben.

Hadi Történetek és Környülállások.

A' leg közelebb múlt posta-napon költ Magyar Kurirnak 147-ik lapján arról tudósítottuk a' két Magyar Hazát, hogy a' Frantzia Császár a' szövetséges Fejedelmeknek semmi közönséges békességre ízelő tanácsadásoknak helyt adni nem akar; hanem hogy azt a' szörnyű háborút, melly által mind Frantzia Országot, mind más Európai Státusokat nagy inségbe ejtette, tovább is nagy vakmerőséggel folytatni, s annál fogva az egész Európát békételeníteni; és rajta uralkodni igyekezik.

Eünek el háritása végett, újabb, szorosabb és 20 esztendeig tartó alliantziára, avagy öszve szövetezésre léptek Európának leghatalmasabb uralkodó Fejedelmei, úgymint a' Felséges Austriai's Orosz Császárok, és a' Prüssziai's Angliai Királyok, és következő kinyilatkoztatást adtak ki a' közelebb múlt Bójtmas Havának folytatában:

A' szövetséges Fejedelmek kötelesek magokra, népeikre, és Frantzia Országra nézve a' Chatilloni békességet munkálódó Congressusnak felbe szakadása után, mind azokat az indító okokat, mellyek őket a' Frantzia kormányzékkel való békességes traktára bírták vala, mind ezen traktá felbe szakadásának okait közönségessé tenni. Azok a' különös hadi történetek, mellyek-

hez hasonlót semmi időbeli krónikák nem mutathatnak, a' múlt esztendő October hólnapjában öszve tördelték azt a' természet ellen való alkotmányt, a' melly Frantzia Ország nevéet viselte; azt az alkotmányt, melly az ennekelőtte független és boldog Státusoknak omladványain fundáltatott, melly a' régi Monarkiáknak egymástól elszaggatott tartományaival megnagyítatott, és a' melly egész nyomadéknak vérevel, gazdagságával, és boldogságával megtartatott. — A' szövetséges Fejedelmek egész a' Rajna vizeig vezetettvén a' győzedelem által, olly bizodalomban voltak, hogy azokat a' principiumokat; a' mellyeken az ő szövetségek, az ő kívánságok, és az ő meghatározások fundáltattak vala, Európával közölhetik. Minden nagyra való vágyástól, és hódoltató gondolatoktól távol lévén, és egyedül azon kívánás által lelkesítettvén, hogy az Európai Státusok közt a' hatalom erányúsága, igasságos mérték szerént, helyre állitasson, és azt is eltökélvén magok közt, hogy a' fegyvert elebb le nem teszik, míg az ő iparkodásoknak nemes czélját el nem érik, közönséges hirdetményben indúlatjoknak állandóságáról egymástól értekeztek, s egyszermind magokat tántorithatatlan feltétellel az ellen-séges Kormányzék ellen ki nyilatkoztaták.

A' szövetséges Fejedelmeknek egye-

mes szívűségből származott magok kinyilatkoztatásokat elfogadta a Fr. Kormányzék, és békességre hajlandó indulatot is mutatott. Világosan kitettett, hogy ő kéntelen volt ilyen indulatot mutatni, hogy annál fogva azokat az új áldozatokat, mellyeket népeitől szüntelen kívánt, megmenthesse, vagy megigazíthassa. Mindazáltal tsak hamar kitanúlták a szövetséges kabinetumok a Frantzia Kormányzéknek titkos plánumait, és magok közt elvégezték, hogy a régen óhajtott békességet a Frantziaféldön készítették meg. Számos hadi seregek mentek által a Rajna vizén, és mi-helyt az első líneát által rontották, min-gyárt megjelent a Frantzia minister az első vígyázóknál. Annakutánna minden lépéseit tsak arra intézte a Fr. Kormányzék, hogy a köz értelmet eltsábítsa, a nép szemét a maga valóságos feltett zélja eránt megvakítsa, és a minden ellenséges bérobanással elválhatatlanul öszve kötött veszedelmet és nyomorúságo a szövetséges Fejedelmeknek rovássokra írja.

Ezen időpontban a történeteknek fo-lyása alatt minden hatalmas udvarok meggyőzettek a szövetséges Hatalmasságoknak erejéről. Azok a principiumok, a mellyek a szövetséges Fejedelmeket öszveszüvetkezéseknek első szempillantajától fogva, a köz jó eszközlésére vezérlették, egész mívoltokban kifejtődtek. Semmi sem tartóztatta őket attól meg, hogy a társaság-béli alkotmány helyre állítása eránt való feltételeket ki ne jelentsék, és azok a sok győzedelmek, mellyeket nyertének, a békességnek eszközlésében semmi akadályt nem tehettek. Az az egyetlen Hatalmasság, melly az alkudozások serpenyőiben pótolásokat adhatott volna, tudniillik Anglia, azokat az áldozatokat, mellyeket a közönséges békesség megnyerése végett tenni kívánt, határozhatta meg azokat yóltaképen; következképen reménységek lehetett a szövetséges Fejedelmeknek ahhoz, hogy a tapasztalásoknak tanúsága azt a hó-

doltatót, a'kit a' nagy nemzet szemre való hányásának tárgyává tett, meg fogja ötet szelidíteni. Ez a' tapasztalás meggyőzhető volna ötet arról, hogy az igasság és mértékletesség a' Királyi székeknek fenntartására valóságos megkívántató eszközei légyenek. Azonközben hogy semmi akadály ne tétetődjön a' békességes alkudozásokban, azt is elvégezték a' szövetséges Fejedelmek, hogy az alatt is folytattassanak a' hadi munkásságok. Ennek a' tselekedetnek szükséges voltát az elmúlt időbeli históriák, és az elmúlt történetekről való megemlékezés megbizonyították, az ő meghatalmazott követjeik minden haladék nélkül a' Fr. Kormányzék ministereivel együtt *Chatillonban* öszve gyűltek.

Tsak hamar azután a' győzedelmes hadi seregek az Ország fő városa szomszédtságáig nyomultak. A' Fr. Kormányzék egyedül abban foglalatoskodott, hogy az ellenséges megtámadástól ezt a' várost megmenthesse. Mellyre nézve parantsolatot vettek arra a' meghatalmazott Fr. követek, hogy olly feltételekkel való fegyvernyúgvást szerezzenek, a' millyeneket a' közönséges békességnek eszközlésére magok a' szövetséges seregek szükségeseknek tartanak. Magát arra ajánlotta, hogy azoknak a' tartományoknak erősségeit mellyeket Frantzia Ország mindgyárt által fogengedni, a' szerzettetendő fegyverszűnésnek zálogául fogja adni.

Húsz esztendei tapasztalásból meg lévén arról a' szövetséges Fejedelmek tanítatva, hogy a' Frantzia Kabinettel való alkudozásokban a' külső színt a' valóságos feltételtől szorgalmasan megkellkülönböztetni, ezt a' javallást ugyan el nem fogadták, mindazáltal arra kötelezték magokat, hogy a' békesség előjáró tikkelyeinek mingyárt alá írják neveiket. Ennek az aláírásnak Frantzia Országára nézve mind azok a' hasznai lettek volna, a' mellyek a' fegyverszűnésnek lenni szoktak, úgy mindazáltal,

hogy abból semmi kár nem háromlott volna a szövetséges Hatalmasságokra.

Azon időközben annak az armádának, melly Páris falai alatt a jelenvaló nyomadékok virágjából, és a tsata piatzokon elhullott, vagy a Liszbonai 's Moszkwai úton maradt milliom próbált vitézeknek maradványiból formáltatott vala, egy kevés ideig tartó múlandó szerentséje lévén, mingyárt más formába öltözött a Chatilloni békeséges alkudozás, a megbatalmazott Fr. követ semmi insiructiot nem kapott, és a szövetséges Udvaroknak feltételeire semmi választ nem adhatott.

Mivel a Frantzia Kormányzéknek feltételét a szövetséges Fejedelmek ebből mingyárt által látták, mingyárt olly végső lépéstételre határozták meg magokat, melly helyheztetésekhez, erejekhez, és feltételeknek igazságos voltához illendő volt. Megparantsolták meg hatalmazott követeknek, hogy készítsenek és adjanak által egy előre járó traktát, melly mind azokat a feltételeket magában foglallyá, mellyek nélkül a politikai egyarányúságot helyre állítani, és a mellyeket a Frantzia Kormányzék maga is; néhány napokkal annakelőtte, kétség kívül olly szempillantásban, mellyben az ő megmaradása veszedelemben forgott, javallott és kívánt vala. Azok a principiumok, avagy fenék törvények, a mellyeken Európa politikai alkotmányának építtetni kell; ebben a projectumban világosan meghatározattak. Ezen fenék regulák szerint Frantzia Országot azokra a határookra kell vissza vinni, a mellyek közt sok századokig ditsősségesen és szerentsésen élt a Fr. Királyok alatt, és a nemzeti függetlenség hasznáival, 's Európának több részeivel tsendes békeségben élhessen. Egyedül a Frantzia Kormányzék-től függ az, hogy egyetlenegy szózatja által a nemzet nyomorúságának véget vessen; hogy koloniáit, kereskedését, és indústriájának hasznáival való élését vissza nyerve. Hogyha ennél is többet kívánna, arra is

ajánlották magokat a szövetséges Fejedelmek, hogy még azok iránt is, mellyek a Frantzia revolutio miatt támadott háború előtt, Frantzia Ország határain kívül voltak, békességes lélekkel, és a költsönös megegyezésnek regulái szerint, kézszen alkudozni.

Tizennégy napok múltak el, és még sem vehettek a Frantzia Kormányzék-től semmi választ a szövetséges seregeknek meg hatalmazott követjeik; ahozképest végképen való választ kívántak, és a békességes feltételeknek elfogadására vagy el nem fogadására meghatározott időt tettek, és arra is, hogy a Fr. meghatalmazott követek más projectumot tegyenek fel, és adjanak által; de ollyat, melly a szövetséges Fejedelmek által tétetett feltételekkel semmiben sem ellenkezzen; ennek megkésztésére és által adására, köz megegyezésből Bőjtmás havának 10-ik napját határozták meg.

Ennek a terminusnak, vagy meghatározott időnek eltelése után, olly feltételekkel állott elő a Fr. meghatalmazott követ, mellyeknek megmagyarázása nem tsak nem vezetett volna a feltett tétélhez, sőt inkább sikertelen alkudozásokat okozott volna. Ennek a meghatalmazott követnek kívánságára egynekány napi terminus engedődött, mellynek eltelése után végre Mártzius 15-ik napján, egymás projectumot, avagy feltételt adott által a szövetséges Fejedelmek meg hatalmazott Minisjeinek a Fr. Minister, mellyből világosan kitettzett, hogy a Fr. Kormányzék indúlatját az azon Országon esett sok szerentsétlenségek sem változtathatták meg. Előbbi feltételeivel ellenkezőleg, azt kívánta ezen új projectumában, hogy azok a népek, a mellyeknek indúlatjok, és gondolkodásoknak módja a Frantziáknak indúlatjokkal egyátallyba ellenkezik, hogy azok a népek, mellyeknek uralkodásuk módja sok századokig sem olvasztódhatna össze a Frantzia nemzetével, továbbra is Fran-

tzia Országhoz tartozzanak. Azt kívánta, hogy a' politika közönséges egyarányúsággal egytallyában ellenkező, és az Európai politikus nagyobb testekhez képest szélesen kiterjedt birodalmiakra továbbra is megmaradjanak. Azt kívánta, hogy azoknak a' megtámadó pontoknak bírásában továbbra is meg hagyattasson, a' mellyeknél főgva a' Fr. Kormányzék, Európának és Frantzia Orzágnak szerentéltenségére, az utolsó esztendőkbén sok romlásokat okozott, sok Királyi székeket felforgatott, egy szóval, a' Frantzia Kormányzék ez a' Kormányzék, a' ki sok esztendőktől főgva, hol villongás, hol fegyverének ereje által uralkodott, azt akarta, hogy az Európai Statusok belső erányosságoknak, és az Európai Hatalmasságok sorsának köz' bírása lehessen.

Hogyha a' szövetséges udvarok ily környülállások közt is folytatták volna az alkudozást, mindenről, a' mivel magoknak tartoznak, elfelejtékétek volna, azon órától főgva magok ditsósséges feltételekről egészen lemondottak volna, és eleintén való erőlködéseket által tulajdon alattokvalóiknak veszedelmeket vették volna tzelba. A' Frantzia ellenkező princípiumokon épült traktának elfogadása által a' közönséges ellenség kezébe adták volna a' szövetséges Hatalmasságok magok fegyvereiket, és valamiképen népeiknek reményéseket, úgy szövetséges társaiknak bizodalmodkat is meg tsalták volna.

Ebben az egész világ boldogságát elvlasztó szempillantásban megújítják a' szövetséges Fejedelmek azon lekötelezéseket, hogy fegyvereiket mind addig le nem teszik, míg öszve szövetkezéseknek nagy végét el nem érik. — Egyedül magának köszönheti Frantzia Ország azt a' szerentéltenséget, mellynek alája van vettetve. Egyedül a' békesség orvosolhattya meg azokat a' sebeket, a' mellyeket anuak kormányzéké a' maga példa nélkül való kö-

zönséges uralkodásának szomjúsága által magán ejtett.

Ez a' békesség az egész Európát tárgyazni fogja. Végre eljött az az idő, mellyben a' Fejedelmeknek szabadságokban áll, hogy népeiknek boldogságokat, minden idegen befolyás nélkül munkálódhassák, hogy a' nemzetek költsönös függetlenségeket bethűlni tudják, hogy a' társaságbeli erányúságok a' naponként előforduló villongások által meg ne erőtlentessenek, hogy a' tulajdonosság bátorságban, a' kereskedés pedig szabadságban lehessen. — Egyetlen egy kívánsága van Európának; ezt a' kívánságot minden népek nyilván kinyilatkoztatták; mindnyájan öszve kapcsolták magokat ennek a' tzeluak elérésére, és ez új győzedelmet fog venni azon az egyetlen egy akadályon, mellyet még ezen túl szükség leszen elhárítani.

Méltó megtartani, hogy a' szövetséges Fejedelmeknek ezen kinyilatkoztatásokból világosan kitettzik, mi okon szakadt félbe a' Chatiloni békességet tárgyazó Congressus, avagy öszve menetel, és mi szolgáltatott legyen alkalmatosságot az Európai leghatalmasabb udvaroknak az újabb és szorosabb öszve szövetkezésre, mellyet, ha élünk, a' jövő posta napon, a' Magy. Kurir tisztelt Olvasóival közleni szoros kötelességünknek tartjuk. Addig is pedig közölni kívánnjuk azt a' hadi tudósítást, melly a' Feldmarsal Herczeg *Schwartzberg* fő hadi szállásáról *Dijonból* a' múlt Mártzius 30-ik napján egy tabori Kurir által ide küldetett. Ennek a' tudósításnak rövid foglalatja abból áll, hogy a' szövetséges fő armáda, ennek a' fő vezérnek vezérlése alatt, Mártzius 25-ik napján, az *Oudinot*, *Victor*, és *Macdonald* Fr. Marsaloknak corpusaik, *Fere Chhmpenoise* mellett megtámadta, és tökéletes győzedelmet vett rajtok. — Ennek a' fényes győzedelemnek resultatumai 100 ágyúk,

120 puskaporos szekerek, 6000 hadi fog-ságba estek vóltanak, a' kiknek számok között valók vóltak *Pachtod* és *Amey* osztályos Generálisok, *Thouvenot* és *Delort* brigadéros Generálisok, és még más négy Fr. Generálisok. — A' verekedés mezeje, a' mint írják, egészen bé vólt Frantzia hólt testekkel, elhányt 's öszve tört fegyverekkel, és minden némű tábori eszközökkel borítva. — A' Marsal *Macdonald* corpusának két osztály seregei minden felől úgy öszve vóltak szorítva, hogy csak nem egészen öszve aprítottak és elfogattak.

Ezen fényes győzedelem napján, a' *la Ferte Gaucheri* országos útig nyomult a' szövetséges armáda előbre. — Azon szempillantásban, mellyben a' Würtembergi Korona Herceg a' *la Capelle - Veronai*, és *Montis* mellett kiállított ellenséget meg akarta támadni, arról bizonyos tudósítást vett, hogy *York* és *Kleist* Prusszus Generálisok az Aube folyóvíz mellett fekvő kis várost [*Pirmitatem ad Abulam*] a' Montmiraili oldalról megtámadták, elfoglalták, ottan sok Frantziát elfogtak, és sok puskaporos szekeret nyertek. Annakutánna mind *Montisból*, mind *la Capelle Verougéből* kiűzték az ellenséget, a' kik igen nagy zavarodásban mentek hátrább *Provincs* felé.

A' mint ezen hadi tudósítás tartya, a' mi Felsőleges Urunknak fő hadi szállása még most is *Dijonban* van; midőn Mártyius 27-ik napján kilovaglott vólna Eő Felsőlege, az öszvegyűlt sokaságtól nyilván való örömmel fogadtatott, és az úton kísértetett a' néptől. — A' Bar-sur-Aubei várostól Dijonig vivő úton, semmi nyoma nem láttatik a' háborúnak, sőt inkább mindenütt tsendes békesség láttatik uralkodni; leg szebb egyességben élnek a' lakosok azokkal a' katonákkal, a' kiket táplálnak.

Északi Német Ország.

A' közelebb múlt posta napon kólt Magy. Kurir 150-ik lapján félbe maradt Küstrini Capitulationnak végezete.

20.) A' fogságban lévő feltiszteknek, all-tiszteknek, és közembereknek hasonló védelmet és segítséget tartoznak a' Prusszus kíséző katonák adni, a' millyen adatik a' Prusszus katonáknak.

21.) A' Prusszus hadi népnek várba leendő bémenetelet megelőző napon, szabadtságában fog állani a' Fr. Gubernátor-nak a' Neufchateli Herceghez, és a' Fr. hadi Mintsterhez egy kurirt küldeni ezen Capitulationnal. Ezt a' tiszte a' Fr. külső strázsáig egy Prusszus hadi tiszte fogja kíséreni.

22.) A' költsönös meg egyezésnek bátorságára nézve, mind a' két részről fő rangú tisztek fognak kiadattatni.

23.) Hogyha ezen Capitulationnak valamellyik tikkelye kettős értelműsége szolgáltatna alkalmatosságot, az a' katoná őrizete hasznára fog elintézetni.

Kólt *Gorgastban Küstrin* mellett, *Mártzius* 17-ik napján, 1814-ik eszt. — Aláírtak *Kannewurf* Fő Strázsamester, és a' napkeleti Prussziai tartományt őrző 2-ik gyalog regementnek Commendánsa. — *Gr. Hülstein*. Alább írt elfogadtam, Gróf *Tauenzin* kommandirozó Generálnak helybe hagyásáig *Hinrichs* — Minden tikkelyeiben helybe hagytam *Gr. Tauenzien*. — A' Frantzia részről *Mathieu-Dufys* Major — Custrin 8 Mart. 1814.

Lübeckből, a' Holszátiai hercegségben fekvő régi Német Birodalombéli szabad és Hanseatica városból ezeket írják Mártyius 11-ik napján: Hamburgból még most is sok lakosok kiköltöznek. Ottan felette nagy inség uralkodik; de Marsal

Davoust és az ő hadi népe semmi szükségét nem szenvednek, mivel ő néki még 70 tsúrei vannak eleséggel megtöltve, úgy hogy 16 hólnapi ostromlást is kiálhat. — A' kiköltözött lakosoknak házaik közül, a' múlt héten sokat felnyitottak a' Fr. vámszedők, és a' mit azokban találtak, vagy mingyárt elvitték, vagy felírták. — Azok a' kevés kereskedők, a' kiknek még valami kevés portékájok van, azt el nem adhatták, hanem a' mi tőlök kívántatik, kötelesek azt által adni. Minden ott találtatott bor számba vétetett, az az ellen vétetett előadásoknak és kéréseknek semmi hely nem adatott, illy kinyilatkoztatás mellett: „A' Printznek, t. i. Marsal *Davoust*nak és katonáinak szükségek van a' borra, valamint ezekről, úgy maga familiájáról is szükség néki gondot viselni; ő utolsó tsepp véreig fogja magát védelmezni, és ha egyebet végbe nem vihet, Hamburgból második Tróját csinál, ha szintén tudja is, hogy sohol sem találtatik, „olly Homér, a' ki az ő hadi tetteiről verseket írta valaha.“ Ezek voltak az ő tulajdon beszédi. Ennek a' híres kereskedő városnak népessége, a' békességes időkben száz ezernél többre ment, most 55. ezerre is allig megyen.

Az Altonai tudósítások szerint *Bärö Benningsen* Orosz lovasság Generálissa a' Hamburgban lévő Hollandus, és több idegen nemzetbeli katonákhoz igen hathatos hirdetményt küldött, mellyben azokat a' hamis vádak, mellyeket az Oroszoknak kegyetlenségekről a' Frantziák kiszórtak vala, megtzáfolja. Ebben a' hirdetményben a' többi közt így szól: Tanúlljátok meg az Oroszokat, és azokat az Ásiai népeket, mellyeket az ellenség igen kegyetlenek-

nek festett le, jobban esmérni. Az ő emberi érzékenységek, melly semmi emberi parantsolat nélkül nem szűkölködik, minden tulajdon haszonkeresés nélkül arra bírja őket, hogy a' honnyaikból kiűzött Hamburgi lakosokat segítsék. Egész mért-földre hordják karjaikon az ártatlan és félmezítelen gyermekeket, és segítség nélkül szűkölködő asszonyokat és öreg embereket, és azokba a' helységekbe viszik, mellyek a' Frantziáknak kegyetlen gyűjtogató kezekről megmenekedtek; a' kegyetleneknek tartott Kozákok és Baskiresek azokat a' szerentséilen lakosokat védelmezik és segítik, a' kiket a' pallérozott Frantziák a' durva időjárásnak és éhségnek minden emberi érzékenység nélkül tárgyaivá tettek.

A' déli ármádának fő vezére, a' Heszzen-Homburgi örökös Herczeg későbbi tudósítása szerint, Lyon városának elvételekor, és az azt megelőző verekedésben, 8 ágyút, 1720 darab tőbnire új puskát, 18 darab új szekeret, 8008 négy fontos, 2100 12-fontos, 8862 25 fontos golyóbist, 140 48 fontos, 672 60 fontos bombit, 4078 hat hüvelykű granátot, és 200 hüvelykű töltött haubitz granátokat nyertek ottan a' győzedelmes hadi seregek. — A' nevezett városnak elfoglaltatása után mingyárt több tsapatok küldettek az ellenség úzésére, a' St. Etiennei és Feursi útakon; Gróf *Bubna* F. M. Lajtinantnak pedig Oberster Gróf *Leiningen* vezérlése alatt, hasonlóképen Gróf *Hardegg Ignácz* F. M. Lajtinantnak a' Genti és Chamberi útakon számos segítő seregek küldettek eleikbe, hogy a' velek által ellenben fekvő ellenséget mind elől, mind hátul megtámadhassák.

Aprilis 6-dik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 307 1/4 forintot
Wáltótrédulában.